

VRAT a RAT jsou na seznam zboží dvojího užití [Nařízení Rady (ES) č. 428/2009, příloha I, kategorie 1, položky 1C351-4] zařazena proto, že odpovídají mezinárodně přijatým kritériím, která berou v úvahu, zda agens či toxiny:

- byly v minulosti vyvíjeny za účelem výroby biologických zbraní nebo použity k výrobě biologických zbraní;
- mají závažné účinky na zdraví osob, zvířat nebo rostlin, nebo způsobují závažné socioekonomické dopady;
- se vyznačují:
 - vysokou nakažlivostí (kontagiositou) nebo smrtností (letalitou),
 - krátkou inkubační dobou,
 - nízkou infekční/toxickou dávkou nezbytnou pro vypuknutí nemoci,
 - obtížností diagnostiky nebo identifikace v počátečním stádiu nemoci,
 - nedostupnou, příliš nákladnou nebo málo účinnou prevencí či léčbou.

Na seznam zboží dvojího užití jsou zařazena biologická agens (viry, bakterie, mykoplasmata, rickettsie, chlamydie nebo houby) jak přírodní, tak modifikovaná, a to buď ve formě izolovaných živých kultur, nebo jako materiál, který byl úmyslně naočkován nebo kontaminován takovými kulturami. Podobně jsou na seznam zařazeny toxiny v podobě záměrně izolovaných preparátů nebo směsí (bez ohledu na způsob jejich vzniku; nevztahuje se na toxiny, které přirozenou cestou kontaminují např. osivo nebo zásoby potravin).

Mezi zboží dvojího užití nejsou zařazeny vakcíny a imunotoxiny. Kontrole rovněž nepodléhají botulinové toxiny a conotoxiny, které jsou farmaceutickými výrobky určenými k podávání pacientům při poskytování zdravotní péče, jsou baleny pro distribuci jako léčiva a splňují požadavek schválení státním orgánem k prodeji jako léčiva.

Naopak jsou na seznamu uvedeny geneticky modifikované organismy, včetně genetických elementů, které obsahují řetězce nukleových kyselin související s patogenitou organismů zařazených na seznamu nebo kódující některý z toxinů nebo podjednotek toxinů uvedených na seznamu.

Příkladem vysoce rizikového toxinu splňujícího kritéria pro zařazení na seznam zboží dvojího užití je botulotoxin A. Je označován za nejtoxičtější známou látku a proto je vhodným kandidátem pro využití při výrobě biologických zbraní. Současně však v lékařství našel využití při léčbě migrény, poruch očních svalů a nadměrného pocení, v kosmetice zase k vyhlazování vrásek. Z vysoce rizikových agens pak lze jmenovat např. bakterii *Bacillus anthracis*, původce sněti slezinné (antraxu). Toto agens bylo v minulosti předmětem vojenského zájmu některých států a jeho spory byly prokazatelně využity k výrobě biologických zbraní. V civilním sektoru je však agens nezbytné pro výrobu humánních i veterinárních vakcín proti antraxu.

Stejně jako biologická agens či toxiny jsou na seznamu položek zboží dvojího užití uvedena zařízení a technologie [Nařízení Rady (ES) č. 428/2009, příloha I, kategorie 2, položky 2B352], které jsou nezbytné pro manipulaci s agens a toxiny v rámci mírového výzkumu a využití. Důvodem je skutečnost, že existuje možnost jejich zneužití při vývoji nebo výrobě biologických zbraní. Z tohoto důvodu také vybrané zařízení podléhá deklarační povinnosti a kontrole dle zákona č. 281/2002 Sb. Příkladem takového zařízení jsou např. velkoobjemové fermentory určené pro kultivaci biologických agens, lyofilizátory určené k vysoušení, které umožňují následné skladování agens či toxinů za současného uchování jejich stability nebo komplexní kontejnment laboratoří s úrovní technického zabezpečení 3 nebo 4 (ÚTZ3/4, označováno též jako BSL3/4).